

SYNG MED

Arbejderbevægelsens digtere har også skrevet julesange

Det er ikke kun kirkens salmedigtere, som har skrevet sange til jul. Det har også flere af arbejderbevægelsens digtere – ofte med en twist i forhold til den traditionelle jul. Vi bringer et lille udvalg.

JULESANGE

red@arbejderen.dk

Illustration: Verner Brems

Flere af arbejderbevægelsens digtere har skrevet julesange – ofte med en twist i forhold til den traditionelle jul.

Vi bringer her et lille udvalg, som du kan printe ud og synge.

NÅR TRÆET STÅR SMYKKET

*Tekst af den socialdemokratiske arbejderdigter
Oskar Hansen (1895-1968).
Skrevet 1922-23. Oprindeligt trykt i Haandbog i
Socialdemokratisk Ungdomsarbejde ved Chr. Christiansen og
Hans Hedtoft (Arbejderungdommens Forlag, 1932).*

Melodi: Det kimer nu til julefest (C. Balle)

Når træ står smykket, gren ved gren
bli'r selv den mørke tanke ren:
vi binder sammen hånd i hånd
om træet julens blide bånd.

Og bragte dage sorger grå
det tænker vi slet ikke på:
blev sindet sygt og hånden hård,
dog julen mildt mod hjertet går.

Hver fattig fugl i skov og krat
skal se de stjerner julenat:
hver ringe hus, hver hytte lav
skal favne glæden, julen gav.

Hvert barn med gråd i øjne blå
skal føle fryd til hjertet nå:
hver ryg så krum af dages slid
skal ranke sig ved juletid.

Hver den, der går med had i sind
hver hævnens tanke barsk og blind,
hver slebet sværd mod brødre vendt
skal sænkes ned, når lys er tændt.

Så synger vi de glemte ord
om fred blandt folket over jord
hver ufredstid skal dø engang
for fredens jul med jubelsang.

VERDSLIG JULESALME

*Tekst af Ludvig Mylius-Erichsen (1872-1907),
journalist, forfatter og polarforsker.
Oprindelig trykt i Sangbog for Arbejdernes Søndagsskole
(1899) og senere i Arbejdersangbogen.*

Melodi: Glade jul (Franz Xaver Gruber)

Glade jul, dejlige jul,
grøn er sommer og høst er gul,
julen alene er tindrende hvid,
julen er fred efter årets strid.
/: Julen er hjerternes tid. :/

Skønne jul, kærlige jul,
streng for fattig, for dyr og fugl.
Menneske! Om du din jul forstod,
gav du af evne og overflod.
/: Julen er gavmild og god. :/

Milde jul, kærlige jul,
kind skal rundes, som før var hul,
sorg skal mildnes, og lindres savn
Vennerne ty til hinandens favn.
/: Julen er kærligheds navn. :/

Store jul, sælsomme jul
onde tanker dér dør i skjul,
hævnen dør og den dybe harm,
jul er det bedste i menneskebarm.
/: Julen gør ædel og varm. :/

Glade jul, dejlige jul
grøn er sommer og høst er gul,
julen har sneens tindrende skin,
slanke graner og barnlige sind.
/: Julen – nu ringes den ind! :/

DE JULELØSES JUL

*Tekst af Vagn Kaastrup (1903-1966), arkitekt.
Opfindelig trykt i Plan, december, 1935.*

Melodi: Her kommer, Jesus, dine små (J. A. P. Schultz)

Hej, hop, nu har vi jul igen
med vat og lys og nissemand
og julesang i Jesu navn
til Herrens pris og Illums gavn

Der bli'r solgt ud af legetøj
af englehår og gøgemøg
Kommunen sælger mere gas
halleluja, hallelujazz

Og Politiken samler ind
man bli'r så lind i sjæl og sind
Fordi vor frelsermand blev født
uddeler Koppel julegrød

Men juledag, så er det glemt
at fattigfolk kan ha' det slemt
for så skal rige folk ha' fri
og rejser bort og står på ski

Til julen får de koks og flæsk
og ungerne får ikke tæsk
Det er så skønt med julefred
og øllebrødsbarmhjertighed

Og juleaften skal de ha'
en lille kurv med julemad
Der bodes på den skjulte nød
mens prisen stiger på vort brød

En gang om året psalmesang
og bad og mad og kirkesang
Ja, Jesus ser med miskundhed
på Berlingskes medlidenhed

Så danser borgerne om træ
og spiser brød og fjederkræ
og taler blidt om ånd og sjæl
imens de æder sig ihjel

Men efter julen forestår
et nyt og værre kriseår
De arbejdsløse mættes ej
af julepræk - hallelunej!

DEN FØRSTE JUL

*Tekst af Hans Scherfig (1905-1979),
forfatter, maler og kommunist.
Skrevet i 1963.*

Melodi: Det kimer nu til julefest (C. Balle)

En jomfru der kom galt afsted,
en sildig julekvæld kom ned –
i dølgsmål med sin lille dreng,
der lagdes i en krybbeseng.

Der var ej præst, ej jordemor,
da Jesus kom til denne jord,
men engle sang og priste smukt,
Jomfru Marias syndefrugt.

Da faderen forduftet var,
blev Gud udlagt som barnefar,
og herfra stammer myten om,
den Gudsøn, som til jorden kom.

Og hyrderne på marken så,
en engel midt på himlen stå:
"Gå hjem og pris det under, at
en mø har født i denne nat".

Og da de hjem til stalden kom,
den var ej mørk og trist og tom,
i stråleglans i krybbens strå,
en tryllekunstnerkongelå.

Tre rige mænd i silkeskrud,
blev også ført til hytten ud.
De kommet var fra Østerland,
at se den ny mirakelmand.

Og de fandt på den smukke skik,
med julegaver før de gik.
De ofred røgelse og guld.
Se, sådan gik den første jul.

MODERNE DANSK JULESTEMNING

Tekst: Maj El Baz, trompetist. Har blandt andet spillet med i Rubens Orkester og Røde Horn.

Melodi: Højt fra træets grønne top (Emil Horneman)

Højt i vor regerings top
funkler EU-glansen
børsens kurve den går op
her begynder dansen
EU-flaget er en pragt
blafirer for de riges magt
du får nogen på tæven
hvis du løfter næven,

Se, du dansker, det går godt
du forstår at slæbe
hold din kæft og pas dit job
stop nu med at kræve
fyringssedlen er parat
arbejdsgiveren er smart
ledighedsprocenten
gror jo støt med renten.

Og hvis man er blevet træt
får man ikke mere
der hvor du er kommet fra
kan han hente flere
arbejdsløse står på rad
og det presser lønnen ned
Unionen varer længe
Koster mange penge.

FRITÆNKERSANGEN

Tekst af Joe Hill (1879-1915), fagforeningsaktivist og sanger. Født i Sverige og udvandret til Amerika, hvor han blev henrettet.

Sangen "The Preacher and the Slave" (Pie in the Sky) skrev han i 1911 til den gamle frelsermelodi "The Sweet By-and-By" (Joseph P. Webster). Bringes her i en dansk oversættelse.

Tit fortalte os præsterne det:
Der er forskel på synd og på ret
men begær du et tørt stykke brød
synger koret i trossikker glød:
/: Du får steg kammerat
hist i himmelens herlige stat!
Sult kun glad! Kalvesteg
blir i himmelen serveret for dig. :/

Du går arbejdsløs på boulevarden
du må sulte med hustru og barn.
Vær tålmodig – for herren har jo talt,
deroppe, der ordner sig alt!
/: Du får steg kammerat... :/

Demokraterne siger så pænt:
Gør ej oprør, hold ud blot og vent!
Alt er vel endnu ikke så godt,
men det kommer – det kommer så småt.
/: Du får steg, kammerat... :/

Er der nød i dit hjem, et du ved:
Hver jul der er jo velgørenhed!
Hvis du bøjer dig dybt, kan du få
en kop kaffe at fortsætte på!
/: Du får steg kammerat... :/

Du bliver gammel og rynket og grå,
fra dit arbejde køres du må,
kun en skærv til lidt snus da du får,
men din fremtid er herlig og stor!
/: Du får steg kammerat... :/

FRED PÅ JORD

Tekst af den norske arbejderdigter Rudolf Nielsen (1901-1929). Digtet er skrevet i 1929 og sat i musik af Jon Arne Corell i 1973. Kan høres på cd'en På Stengrunn, som også kan findes på Youtube. Bringes her i en fordansket version.

Så blev det da jul, som det gør hvert år,
og julefest holdes i hver en gård
så langt den hellige kristenhed når.
Og flæsketeg, rødkål og øl og dram
man åd og drak for at ære ham
som fødtes i armod og døde i skam.

Op præsterne gentog de ældgamle ting,
men noget var nyt, for med radio omkring
blev talerne sendt - som på engleving!
I æteren bruste velsignede ord
som dengang da hyrderne hørte et kor,
der sang det utrolige: Fred på Jord!

Fabriksherren elsked det bibelsted
og tænkte: hvordan får jeg lønnen ned
men sikrer mig stadig arbejdsfred.
Politichefen nikked og så det var godt,
for gudskelov havde han netop skudt
et oprør i sænk og bragt statsskuden flot.

Rebellerne sad nu bag lås og slå.
De havde det fredfyldt og vented at få
den dødsdom de alle var sikre på.
Og forsvarsministeren roste sig selv
for aldrig tilforn nogen julekvæld
var hans virke for freden så kronet med held.

For fredsgarantien er væbnet magt.
Og den skulle ingen få ødelagt
med venskabstraktat eller afrustningspagt.
Og udenrigsministeren var også glad
for at freden var indført så hurtigt og glat
i Samoa og Nicaragua.

De indfødte trued med lidt af hvert,
men heldigvis havde en giftgasekspert
til advarsel givet dem en kraftig snert.
Hver eneste sjæl i vor kristenhed
blev løftet på bølger af kærlighed,
for fred er det bedste - som alle jo ved!

Men alle de dræbte på ærens mark,
de udstødte knapt et uhøreligt "ak",
og hemmeligt gav de hinanden et spark.
Under Arc de Triomphe lå en ukendt soldat
han rørte sig ikke, han var vel for sat.
Og havde for ofte hørt lignende pjat.

ARBEIDSLØS JUL

Tekst af den norske arbejderdigter Rudolf Nielsen (1901-1929). Digtet er skrevet i 1929 og sat i musik af Torgny Björk. Kan høres på cd'en På Stengrunn, som også kan findes på Youtube.

Vi som er dømt til livet
i gråbeingårdenes by
feirer i dag en solfest
for ham, som er født på ny.

Vi har fått tyve kroner
å feire hans komme med!
For dem har vi kjøpt en julegran
og en hel sekk ved.

For dem har vi kjøpt en bayer
og et stykke hestekjøtt.
Det siste skal minne om stallen
hvor frelseren blev født.

De fattiges herre og mester!
Det var ikke godt for ham.
Han hengtes til slutt på korset
midt mellom synd og skam.

Godt det er bare en skrøne
at Kristus er kommet påny.
Så blir det en fattig mindre
å nagle på kors i vår by.

Vi i de mørke gater
feirer i dag en fest.
Til jul får vi tyve kroner,
til påske: Korsfest! Korsfest!

Illustration: Verner Brems

ABONNÉR NU!
kun 100 kr om måneden

arbejderen.dk/abo

Fordi det ikke er lige meget, hvor du læser dine nyheder